

\ Raadsvoorstel

Zaak 53248

Onderwerp: Kompas: jaarrekening 2018, beleidsverslag 2018, beleidsplan 2019-2020, begrotingswijziging 2019-1, programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2020-2023

Openbaarheid: Openbaar

Portefeuillehouder: Wethouder Coenen

Datum Raad: 29-05-2018

Nummer: 2019/3/

\ Samenvatting

ISD Kompas biedt de gemeenten de jaarrekening en het beleidsverslag 2018, het beleidsplan 2019-2020, de begrotingswijziging 2019-1, de programmabegroting 2020 en de meerjarenraming 2020-2023 aan. De gemeenteraden hebben op grond van de gemeenschappelijke regeling Kompas en de wet gemeenschappelijke regelingen bij de diverse documenten telkens een andere rol. Wij wijzen u derhalve ter verduidelijking op de diverse procedures.

1. De jaarrekening en het beleidsverslag 2018 worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur en worden ter kennisname gezonden aan de gemeentebesturen.
2. De begrotingswijziging 2019-1 en programmabegroting 2020 worden aan de colleges gezonden met het verzoek om ze door te geleiden naar de gemeenteraad, opdat deze haar gevoelen kenbaar kan maken. De begrotingswijziging 2019-1 en de programmabegroting worden dus niet door de gemeenteraden vastgesteld. Omdat Kompas uiterlijk 15 juli de begroting 2020 bij Gedeputeerde Staten moet indienen en gezien de inhoudelijke samenhang tussen de begrotingswijziging 2019-1 en de programmabegroting 2020, verwacht Kompas uw gevoelen uiterlijk 1 juni 2019 te ontvangen.
3. Het beleidsplan 2019-2020 wordt ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraden op grond van artikel 20 lid 1 van de gemeenschappelijke regeling Kompas. Gezien de samenhang met de begrotingswijziging 2019 en de programmabegroting 2020, ligt het voor de hand het beleidsplan 2019-2020 samen met de begrotingswijziging 2019 en de programmabegroting 2020 door uw raad te laten behandelen.

\ Conceptbesluit

1. De jaarrekening en het beleidsverslag 2018 voor kennisgeving aan te nemen;
2. Het beleidsplan 2019-2020 vast te stellen;
3. Het gevoelen m.b.t. de begrotingswijziging 2019-1, programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2020-2023 kenbaar te maken in die zin dat ingestemd wordt met deze documenten;
4. In te stemmen met het verwerken van de financiële consequenties in de begroting 2019-2022 van Voerendaal conform raadsvoorstel ten laste van de stelpost vrije

budgetruimte.

\ Grondslag

- Wet gemeenschappelijke regelingen
- Participatiewet
- Gemeenschappelijke Regeling ISD Kompas
- Beleidsplan Werk, Inkomen en Zorg
- Nota Gemeentelijk armoedebeloid 2015 gemeenten Nuth, Simpelveld en Voerendaal
- Verordeningen Participatiewet
- Beleidsregels i.r.t. de Participatiewet, vastgesteld door DB-Kompas

\ Aanleiding

ISD Kompas biedt de gemeenten de jaarrekening en het beleidsverslag 2018, het beleidsplan 2019-2020, de begrotingswijziging 2019-1, de programmabegroting 2020 en de meerjarenraming 2020-2023 aan.

\ Doel

ISD Kompas legt met de jaarstukken 2018 verantwoording af over de uitvoering van het beleid in 2018. Met het beleidsplan 2019-2020 besluit de raad over de te volgen koers in 2019-2020 wat vervolgens vertaald is in de gewijzigde begroting 2019-1, de programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2020-2023.

\ Argumenten

I: Beleidsverslag en jaarrekening 2018

Programma Arbeidsparticipatie

De Nederlandse economie groeide ook in 2018 weer stevig. Dat is duidelijk terug te zien op de arbeidsmarkt. Toch blijven langdurig werklozen, laagopgeleiden, 50-plussers en mensen met een arbeidsbeperking een kwetsbare positie innemen. Het huidige Kompasbestand bestaat voor een groot deel uit kwetsbare groepen.

Van werkzoekenden wordt verwacht dat zij allemaal, naar vermogen, participeren. Waar nodig worden zij hierbij ondersteund en begeleid. De ervaring van Kompas is dat participatie de kans op een betaalde baan aanzienlijk vergroot én positieve (gezondheids)effecten oplevert.

Een van de doelen van Kompas was het bestandsvolume van ultimo 2017 (452 Kompasbreed / 124 voor Voerendaal) handhaven en mogelijk zelfs verlagen. Dit wilden zij bereiken door: preventie van instroom, bevordering van de participatie en de uitstroom en een sluitende aanpak werkgeversdienstverlening.

In het kader van preventie van de instroom hebben zij zich in 2018, naast een streng maar rechtvaardig poortbeleid, verder succesvol gericht op het leren kennen van werkzoekenden vóórdat zij zich bij Kompas melden.

Kompas bevordert participatie en uitstroom door hun zelf ontwikkelde groepsactiviteiten, individueel maatwerk en aandacht voor specifieke doelgroepen, zoals jongeren, mensen met een arbeidsbeperking en statushouders. Kompas durft te stellen dat ze door haar aanpak al haar werkzoekenden ként. Dit blijkt ook uit de cijfers: in 2018 werd het jaar afgesloten met een bestand van 402 werkzoekenden Kompasbreed (112 voor Voerendaal). Op Zuid-Limburgs niveau heeft Kompas hiermee de grootste daling gerealiseerd in de afgelopen vijf jaar.

Programma Inkomen

Ook in 2018 werd een rechtmatige inkomensverstrekking gegarandeerd door een effectief poortproces en de sterke focus op handhaving. Er was wederom sprake van een preventiepercentage van 60%. Dit betekent dat uiteindelijk slechts 40% van alle meldingen leidt tot toekenning van een uitkering.

Daarnaast is er een grote focus op hoogwaardige handhaving. Dit wordt gezien als een kerntaak van iedere medewerker met klantcontact. Dit houdt in dat iedereen aan de poort duidelijk wordt geïnformeerd en preventief gecontroleerd. Verder worden er repressief gerichte themacontroles uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld op waterverbruik, en worden fraudesignalen professioneel opgepakt. In 2018 heeft dit geleid tot 143 fraudeonderzoeken waarbij in 62 zaken daadwerkelijk fraude werd aangetoond. Dit resulteerde in ca. € 30.000,- aan terugvorderingen (voor Voerendaal 32 fraudeonderzoeken waarvan bij 15 zaken daadwerkelijk fraude werd aangetoond wat resulteerde in een terugvordering van € 6.650,11). Uiteraard is er ook sprake van toekomstige besparingen vanwege de 49 beëindigde, ingetrokken, afgewezen en buiten behandeling gestelde uitkeringen (voor Voerendaal waren dit er 10).

Tenslotte laat het lage aantal gegrondverklaringen op bezwaarschriften ook in 2018 weer zien dat de primaire besluiten die Kompas neemt van een kwalitatief hoog niveau zijn.

Programma Zorg

Leven in armoede heeft invloed op alle leefgebieden, dus ook op de mate waarin mensen, gezinnen en kinderen kunnen participeren. Opgroeien in armoede of met schulden werkt vaak door tot in de volwassenheid. Kompas heeft de opdracht om zoveel mogelijk gezinnen met een laag inkomen te bereiken en ondersteunen zodat ook zij kunnen participeren.

Naast de verstrekking van minimaregelingen en de continue zoektocht naar verborgen armoede heeft Kompas zich ook gericht op integraliteit. Zodra er werd geconstateerd dat er meerdere problemen speelden, zorgden zij ervoor dat de organisaties vanuit de verschillende sectoren samenhangende hulp boden. Dit uiteraard in nauwe samenwerking met de gemeenten, maatschappelijke partners en private organisaties. Kompas voert in opdracht van de gemeenten ook de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening uit. In 2018 is, in samenwerking met de gemeenten, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), Meander en Impuls, gestart met de doorontwikkeling van het zogenoemde Voorportaal. Dit als voorbereiding voor een nieuw beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening.

Omdat uit onderzoek blijkt dat slechts een klein deel van de huishoudens met problematische schulden of een vergroot risico op schulden zich meldt voor professionele hulp, is Kompas in 2018 gestart met Startpunt Geldzaken. Hiermee wordt digitaal ondersteuning geboden aan mensen in diverse financiële situaties.

Bewindvoering drukt zwaar op de kosten bijzondere bijstand. Daarom wil Kompas meer zicht krijgen op inwoners die onder bewind staan. In 2018 is er, samen met het AMW, gekeken welke inwoners baat zouden kunnen hebben bij een lichtere vorm van schuldhulpverlening. Bewindvoering betreft echter een gerechtelijke uitspraak. Het is niet aan Kompas om deze te beëindigen maar het kan wel onder de aandacht worden gebracht en (beter) passende begeleiding kan worden aangeboden.

Programma Bedrijfsvoering

In 2018 lag de focus o.a. op een betrouwbare en passende bedrijfsvoering volgens de strategische bedrijfsvoeringsagenda. Daarbij ligt Kompas volledig op koers.

In het kader van goed werkgeverschap richt het personeelsbeleid zich op duurzame inzetbaarheid en aandacht voor persoonlijke ontwikkeling. Daarnaast is, samen met alle medewerkers, een nieuw agressieprotocol opgesteld en een start gemaakt met het trainen van de medewerkers in het omgaan met 'grensoverschrijdend gedrag'. Dit wordt ook in 2019 verder opgepakt.

In het streven naar een flexibele en toekomstbestendige organisatie en informatiehuishouding is er in 2018 veel gebeurd op het gebied van automatisering, informatisering en informatiebeveiliging; het beheer is ondergebracht bij Parkstad IT, er wordt gewerkt 'in the cloud' en de computers zijn vervangen door zogenaamde "thin clients".

Ook is Kompas gestart met de pilot MDU. Dit houdt in dat de tekstvelden bij veel voorkomende werkprocessen in het SUITE-systeem automatisch worden gevuld. Op deze manier is de werkwijze en communicatie naar werkzoekenden uniform en nog duidelijker.

Tevens hebben alle medewerkers de training "Slim schrijven op B1-niveau" gevolgd. Het formeel ambtelijke taalgebruik is voor de gemiddelde burger niet of moeilijk te begrijpen. Deze training is dan ook bedoeld om de klantgerichte communicatie te verbeteren. Alle correspondentie is inmiddels vertaald naar het B1-niveau. Om te waarborgen dat deze nieuwe schrijfwijze blijvend wordt toegepast, is een aantal medewerkers opgeleid tot schrijfcoach.

Tenslotte heeft met name de tweede helft van 2018 volop in het teken gestaan van een goede voorbereiding op de toetreding van de gemeenten Schinnen en later ook Onderbanken. Hoofddoel hierbij was de huidige kwaliteit waarborgen. Vanuit de projectgroep 'Uitbreiding Kompas' hebben diverse actiewerkgroepen, bestaande uit collega's van alle betrokken gemeenten aan de opgaven gewerkt.

Zoals bekend hebben de raden van Simpelveld en Voerendaal alle stukken betreffende de uitbreiding van Kompas vastgesteld. Zo ook de stuurgroep Beekdaelen. Bij het schrijven van dit stuk heeft de gemeenteraad van Beekdaelen, voor zover ons bekend, nog geen beslissing genomen over het wel of niet toetreden tot Kompas van de voormalige gemeenten Schinnen en/of Onderbanken.

II: Beleidsplan 2019-2020

Programma Arbeidsparticipatie

Ook in 2019 stelt Kompas zich ten doel om maatwerk te blijven leveren door hun dienstverlening en begeleiding, daar waar nodig, aan te passen en tevens te investeren in de groei en ontwikkeling van de werkzoekenden. Duurzaamheid bij plaatsingen is zeer belangrijk, zeker ook bij mensen met een arbeidsbeperking. Werkgevers die werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans willen geven worden hierbij ondersteund, o.a. bij het beperken van de risico's en administratieve rompslomp.

Programma Inkomen

In 2019 stelt Kompas zich een aantal doelen ten aanzien van het programma Inkomen:

- Een vangnet bieden aan alleen diegenen die volgens de wettelijke regels recht hebben op een uitkering;
- De uitkeringen correct en tijdig betaalbaar stellen;
- Een sterke focus houden op de rechtmatigheid bij het verstrekken van de uitkeringen;
- Handhaving blijft onderdeel van alle processen en alert blijven reageren op

- signalen;
- Kwalitatief goede besluiten blijven nemen;
- De uitkeringslasten verminderen door een actief terugvorderings- en verhaalbeleid.

Programma Zorg

In dit programma is voortdurende aandacht om zo veel mogelijk minima te bereiken. Hiertoe wordt in 2019 een uitgebreide armoedemonitor uitgevoerd. Dit schept inzicht in de omvang van de groep niet-gebruikers en de kenmerken van deze huishoudens. Met deze kennis kunnen de doelgroepen met een laag bereik gericht benaderd gaan worden. Tevens is er speciale aandacht voor de kinderen in gezinnen met financiële problematiek.

In samenhang hiermee is er ook gericht aandacht voor 'verborgen armoede'. Om hier beter zicht op te krijgen wordt nog actiever gezocht naar samenwerking met het maatschappelijk middenveld.

Ook op het gebied van schuldhulpverlening wordt de in 2018 reeds ingeslagen weg gecontinueerd. Het betreft dan m.n. een intensievere samenwerking met de partners in deze, Maatschappelijk Werk en de Kredietbank Limburg.

Programma Bedrijfsvoering

Naast de 'reguliere' taken, zoals een betrouwbare, passende bedrijfsvoering en goed werkgeverschap richt Kompas zich in 2019 op modernisering van het personeelsbeleid, voorbereiding op de komst van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra) en het verder inregelen van de ambities op het gebied van digitalisering en verbeteren Archiefbeheer.

Ook is er blijvend aandacht voor het waarborgen van de privacy van zowel inwoners als medewerkers. Hierbij hoort ook een goede informatiebeveiliging. In dit kader wordt in 2019 ook Cryptshare geïmplementeerd. Hierdoor kan de inhoud van e-mails worden beveiligd en op eenvoudige wijze grote bestanden worden toegevoegd.

\ Kanttekeningen

De samenstelling van de groep uitkeringsgerechtigden is aan het veranderen. Door de afbouw van de Wsw en de Wajong moeten steeds meer inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een beroep doen op de Participatiewet. De hogere pensioenleeftijd zorgt er daarnaast voor dat mensen langer een uitkering krijgen. Ook de instroom van statushouders zorgt voor een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. De meest kansrijke werkzoekenden stromen door de economische groei uit. Dat de werkloosheid afneemt betekent echter niet dat ook het aantal uitkeringsgerechtigden evenredig mee daalt.

De onzekerheid betreffende het wel of niet toetreden van de volledige gemeente Beekdaalen tot Kompas leidt tot onrust, onzekerheid en frustratie bij de medewerkers van Kompas. Voor zover bekend heeft dit tot nu toe (nog) niet geleid tot vertrek van medewerkers.

\ Relaties met programmabegroting en/of visiedocument

Zo lang als mogelijk zelfstandig participeren in de maatschappij is een van de speerpunten binnen het sociaal domein van de gemeente Voerendaal.

\ Financiële, juridische en organisatorische consequenties

I: Jaarrekening 2018

Het voordelig resultaat van de jaarrekening 2018 Kompas wordt meegenomen in de jaarrekening 2018 Gemeente Voerendaal.

II: Begrotingswijziging 2019-1, begroting 2020 en meerjarenraming 2020-2023

Participatiebudget en Inkomen

Het aantal arbeidsbeperkten dat met ondersteuning van Kompas betaald aan het werk is, heeft logischerwijze ook direct effect op de kosten. Hierdoor ontstaat er druk op het Participatiebudget (als gevolg van loonwaardemetingen, jobcoaching en eventuele andere ondersteuningsmogelijkheden) en op het Inkomstendeel (waaruit de loonkostensubsidies betaald worden). Het is moeilijk in te schatten hoe hoog deze kosten zullen zijn. Het is immers nu nog niet bekend hoeveel mensen aan het werk gaan, hoe hoog hun loonwaarde is en hoe groot de behoefte is aan aanvullende ondersteuning. Het gaat hierbij veelal om structurele kosten.

Zorg

Een belangrijk speerpunt in het beleidsplan Werk, Inkomen en Sociale Zorg 2019-2022 van de gemeenten Simpelveld, Beekdaelen voor het postcodegebied Nuth en Voerendaal, is het vergroten van het bereik van de minimaregelingen en het actief stimuleren van het gebruik. Met ons minimebeleid bieden wij financiële regelingen voor mensen met een laag inkomen. Kompas voert dit beleid voor ons uit. Meer gebruik van de minimaregelingen betekent uiteraard ook hogere kosten.

Bedrijfsvoering

Op 1 januari 2020 treedt de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking. Kompas start in 2019 met de implementatie hiervan.

De financiële consequenties (2019 € 4.125, 2020 € -13.351, 2021 € -20.137, 2022 € -25.574 en 2023 € -53.928) van de begrotingswijziging 2019-1, de begroting 2020 en de meerjarenraming 2021-2023 worden verwerkt in de begroting 2019-2022 van Voerendaal conform raadsbesluit ten laste van de stelpost vrije budgetruimte. Deze stelpost kent momenteel een negatieve stand.

In de begrotingswijziging 2019-1 en de begroting 2020 heeft Kompas het eventuele volledig toetreden van Beekdaelen niet meegenomen.

De raad wordt medegedeeld dat het, in haar raadsbesluit van 13 december 2018 inzake het Addendum Primitieve begroting 2019 uitbreiding ISD Kompas, opgenomen voordeel vanwege de voorgenomen toetreding van Beekdaelen niet in de voorjaarsrapportage verwerkt wordt.

\ Uitvoering

Uitvoering van het door de raad vastgestelde beleid is voor de gemeente Voerendaal, Simpelveld en Beekdaelen v.w.b. het postcodegebied Nuth belegd bij ISD Kompas.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL

De secretaris

De burgemeester

H.H.M. Timmermans

W. Houben

\ **Bijlagen** ter inzage en digitaal beschikbaar:

- Beleidsplan 2019-2020, begrotingswijziging 2019-1, begroting 2020 en meerjarenraming 2020-2023
- Jaarrekening en beleidsverslag 2018